

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ ARCHITEKTÓW, PROJEKTANTÓW I INSPEKTORÓW NADZORU W BUDOWNICTWIE (TEKST JEDNOLITY)

Informacja o postanowieniach ogólnych warunków ubezpieczenia, o których mowa w art. 17 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. 2015, poz. 1844)

RODZAJ INFORMACJI	NUMER JEDNOSTKI REDAKCYJNEJ W OWU
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia	§ 2 ust. 1, ust. 3 i ust. 4, § 4, § 5 ust. 3, ust. 4, ust. 5 i ust. 7
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 3, § 5 ust. 6, § 6 ust. 3, § 11, § 13 ust. 6, ust. 7, ust. 8 i ust. 9

Postanowienia ogólne § 1

- Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej Architektów, Projektantów i Inspektorów Nadzoru w Budownictwie (zwane dalej OWU), mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „WARTA” Spółka Akcyjna (zwane dalej WARTA) z osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, zwanymi dalej Ubezpieczającymi.
- Zawarcie umowy ubezpieczenia z zastosowaniem niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia przez architektów oraz inżynierów budownictwa podlegających obowiązkowi ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą wyniknąć w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, określonego w odrębnych przepisach prawa, nie stanowi spełnienia tego obowiązku.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia § 2

- WARTA udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach ustawowej odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania umownego podjętego w ramach czynności w budownictwie, o których mowa w ustawie Prawo budowlane. W rozumieniu niniejszych OWU wykonywanie czynności zawodowych w budownictwie następuje poprzez osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie w zakresie posiadanych uprawnień budowlanych.
- Przez czynności w budownictwie należy rozumieć czynności polegające na wykonaniu projektu (w tym nadzór autorski), sprawowaniu nadzoru w budownictwie lub inne czynności związane z realizacją projektu wymienione we wniosku ubezpieczeniowym, wykonywane przez Ubezpieczającego:
  - w ramach posiadanych uprawnień zawodowych uzyskanych na podstawie przepisów ustawy Prawo Budowlane oraz przepisów wykonawczych albo
  - w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, o ile czynności w budownictwie wykonywane są przez osoby posiadające uprawnienia zawodowe uzyskane na podstawie wyżej wymienionych przepisów.
- WARTA udziela ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego w związku z wykonywaniem projektu lub sprawowaniem nadzoru w budownictwie.
- Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego w związku z wykonywaniem czynności w budownictwie w wypadku, gdy szkoda została wyrządzona poszkodowanemu, pod warunkiem że zdarzenie powodujące szkodę powstało w okresie ubezpieczenia.
  - Przez zdarzenie powodujące szkodę rozumie się działanie lub zaniechanie Ubezpieczającego przy wykonywaniu czynności w budownictwie, w którego następstwie została wyrządzona szkoda uprawniająca poszkodowanego do dochodzenia roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego.
  - Za moment powstania zdarzenia powodującego szkodę rozumie się:
    - w przypadku prac projektowych – datę przekazania projektu lub jego poprawek, w zakresie w jakim mają wpływ na powstanie szkody,
    - w przypadku nadzoru – datę wpisu do księgi budowy.

Wyłączenia odpowiedzialności § 3

- WARTA nie odpowiada za szkody wyrządzone:
  - umyślnie przez Ubezpieczającego lub osoby, o których mowa w pkt 3 poniżej,
  - osobom bliskim Ubezpieczającemu; za osoby bliskie uważa się: małżonka, konkubenta, konkubinę, dzieci, rodziców, rodzeństwo, dziadków, wnuków, teściów, zięciów, synowe, ojczyma, macochę, pasierbów, przysposabiających, przysposobionych, opiekunów w charakterze rodziców, osoby przyjęte na wychowanie,
  - pracownikom własnym Ubezpieczającego powstałe w związku ze świadczeniem pracy, robót lub usług na rachunek Ubezpieczającego; za pracownika własnego Ubezpieczającego uważa się osobę fizyczną zatrudnioną na podstawie umowy o pracę lub wykonującą roboty lub usługi na rachunek Ubezpieczającego na podstawie umowy prawa cywilnego,
  - osobom będącym współnikami lub osobom wykonującym czynności w budownictwie w imieniu lub na rachunek Ubezpieczającego,
  - przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej wykonujące czynności w budownictwie w imieniu lub na rachunek Ubezpieczającego,
  - przez Ubezpieczającego lub jego pracownika, jeżeli nie posiadał on uprawnień do wykonywania zawodu, miał zakaz lub zawieszono prawo do ich wykonywania,
  - w środowisku naturalnym wskutek zanieczyszczenia lub skażenia gruntu, wody, powietrza oraz w drzewostanie lasów i parków,
  - spółkom, w których Ubezpieczający posiada większościowe udziały, lub większość akcji,
  - poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
  - z powodu siły wyższej, m.in. stanu wyjątkowego, wojny, rewolucji, rewolty, zamieszek, niepokojów społecznych, stanu klęski żywiołowej.
- WARTA nie odpowiada za szkody powstałe w wyniku:
  - świadomego naruszenia przez Ubezpieczającego lub osoby, za które ponosi on odpowiedzialność obowiązujących norm oraz przepisów prawnych, jak również działania wykraczającego poza ich kompetencje
  - przekroczenia terminu zakończenia budowy oraz innych terminów z tym związanych,
  - przekroczenia ustalonych kosztów,
  - nałożenia kar umownych,
  - zaginięcia, zniszczenia, uszkodzenia, utraty lub kradzieży dokumentów stanowiących własność lub powierzonych Ubezpieczającemu,
  - posiadania, używania lub prowadzenia przez Ubezpieczającego lub w jego imieniu pojazdów mechanicznych podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, statków powietrznych, statków i urządzeń pływających oraz maszyn samobieżnych,
  - normalnego zużycia lub wadliwej eksploatacji budynków lub budowli,
  - wprowadzenia zmian do projektu po okresie ubezpieczenia, w zakresie skutków wywołanych tymi zmianami, chyba że uzyskano zgodę na zmiany w postaci decyzji właściwego organu, jeżeli decyzja została podjęta w okresie ubezpieczenia,
  - zniszczenia, uszkodzenia, utraty mienia będącego w faktycznym władaniu Ubezpieczającego, jego pracowników lub osób wykonujących czynności w budownictwie w imieniu lub na rachunek Ubezpieczającego,
  - naruszenia praw autorskich lub przyznaných licencji, patentów,
  - wykonywania działalności budowlano-montażowej.
- WARTA nie odpowiada za orzeczone kary pieniężne w postępowaniu administracyjnym, sądowym lub dyscyplinarnym.

- WARTA nie odpowiada za szkody dochodzone przed sądami zagranicznymi.
- WARTA nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania wynikające z rękojmi lub gwarancji lub przepisów o sprzedaży konsumenckiej.

Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia

§ 4

Odpowiedzialność WARTY może zostać rozszerzona na wniosek Ubezpieczającego, po opłaceniu dodatkowej składki o następujące ryzyka dodatkowe, określone poniżej:

- (Ryzyko dodatkowe nr 1)** Pozaumowna odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego gdy w związku z wykonywaniem czynności w budownictwie zobowiązany jest on w myśl prawa do naprawienia szkody wyrządzonej osobie trzeciej wskutek spowodowania śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia albo zniszczenia lub uszkodzenia mienia.
- (Ryzyko dodatkowe nr 2)** Odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego za szkodę wyrządzoną przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej wykonujące czynności w budownictwie w imieniu lub na rachunek Ubezpieczającego. W tym zakresie nie stosuje się wyłączenia odpowiedzialności z § 3 ust. 1. pkt. 5) OWU.
- (Ryzyko dodatkowe nr 3)** Odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego za szkody wyrządzone w trakcie wykonywania czynności w budownictwie poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem USA i Kanady. W tym zakresie nie stosuje się wyłączenia odpowiedzialności z 3 ust. 1. pkt. 9) i § 3 ust. 4. OWU.
- (Ryzyko dodatkowe nr 4)** Odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego za szkody powstałe w wyniku zniszczenia, uszkodzenia, utraty dokumentów stanowiących własność lub powierzonych Ubezpieczającemu. W tym zakresie nie stosuje się wyłączenia odpowiedzialności z 3 ust. 2. pkt. 5) OWU. W ramach powyższego rozszerzenia w granicach sumy ubezpieczenia WARTA pokryje udokumentowane koszty opłat i wydatków poniesionych przez Ubezpieczającego w związku ze sporządzeniem duplikatów lub odtworzeniem dokumentów maksymalnie do wysokości stanowiącej równowartość **50.000 USD** w złotych polskich według średniego kursu NBP z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

Suma ubezpieczenia

§ 5

- Suma ubezpieczenia (suma gwarancyjna) jest to określona w umowie ubezpieczenia kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności WARTY na jedno i na wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania aż do jej całkowitego wyczerpania.
- Podwyższenie lub uzupełnienie sumy ubezpieczenia do pełnej wysokości, w danym okresie ubezpieczenia, następuje na wniosek Ubezpieczającego, po wyrażeniu zgody przez WARTĘ oraz po opłaceniu dodatkowej składki przez Ubezpieczającego.
- WARTA jest zobowiązana w granicach sumy ubezpieczenia do wypłaty odszkodowania w zakresie wynikającym z umowy ubezpieczenia.
- WARTA jest zobowiązana również do:
  - poniesienia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych przez WARTĘ lub za jej zgodą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia i rozmiarów szkody,
  - poniesienia niezbędnych kosztów obrony sądowej a także zwrotu kosztów postępowania pojednawczego w sprawach prowadzonych na polecenie lub za zgodą WARTY, w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi,
  - zwrotu niezbędnych kosztów poniesionych przez Ubezpieczającego mających na celu zapobieżenie zwiększeniu się szkody.
- Za koszty, o których mowa w ust. 4. pkt. 1) i 2) WARTA odpowiada ponad sumę ubezpieczenia.
- Wysokość kosztów o których mowa w ust. 5. łącznie nie może przekroczyć o 10% ustalonej w umowie sumy ubezpieczenia.
- Koszty, o których mowa w ust. 4. pkt 3), pokrywane są w ramach sumy ubezpieczenia.

Zawarcie umowy ubezpieczenia.

§ 6

- Umowę ubezpieczenia zawiera się w formie pisemnej na podstawie wniosku WARTY złożonego przez Ubezpieczającego, stanowiącego integralną część umowy ubezpieczenia.
- Ubezpieczający zobowiązany jest do poinformowania Warty o wszystkich znanych sobie okolicznościach w odpowiedzi na wszystkie pytania umieszczone we wniosku lub skierowane do niego w innych pismach. Jeżeli Warta zawarła umowę ubezpieczenia pomimo braku poszczególnych informacji, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
- Jeżeli umowa ubezpieczenia udielił niezgodnych z prawdą odpowiedzi na pytania, o których mowa w ust. 3., Warta nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności wynikłe z tego powodu. Jeżeli ubezpieczenie zostało zawarte na podstawie podanych przez Ubezpieczającego umyślnie nieprawdziwych danych Warta nie ponosi odpowiedzialności za szkodę.
- Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela powyższe postanowienia niniejszego paragrafu stosuje się odpowiednio do przedstawiciela Ubezpieczającego.
- Zawarcie umowy ubezpieczenia zostaje przez WARTĘ potwierdzone dokumentem ubezpieczenia.

Okres ubezpieczenia

§ 7

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na czas określony, podany w dokumencie ubezpieczenia jako okres ubezpieczenia.
- Jeżeli nie umówiono się inaczej odpowiedzialność WARTY rozpoczyna się od godz. 0:00 dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak, niż od dnia następnego po zaplaceniu składki (w całości lub pierwszej raty).
- Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż sześć miesięcy Ubezpieczający – ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie trzydziestu dni a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie siedmiu dni od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres, w którym WARTA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
- Za przedsiębiorcę – uważana jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.
- Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się przed upływem okresu ubezpieczenia:
  - jeżeli Warta ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, w razie nie opłacenia składki lub pierwszej raty składki w ustalonym terminie, w drodze pisemnego wypowiedzenia przez Wartę – ze skutkiem natychmiastowym,
  - w przypadku niezapłacenia w ustalonym terminie kolejnej raty składki, jeśli po upływie tego terminu Warta wezwie Ubezpieczającego do zapłaty składki wycznaczając mu dodatkowy, 7-dniowy termin, liczony od daty otrzymania wezwania do zapłaty, zaś Ubezpieczający nie opłaci składki w tym dodatkowym terminie – z upływem ostatniego dnia terminu dodatkowy wyznaczony do zapłaty składki,
  - w przypadku wyczerpania się sumy ubezpieczenia,
  - w przypadku utraty lub zawieszenia uprawnień zawodowych przez Ubezpieczającego.
- Odpowiedzialność WARTY kończy się:
  - z chwilą rozwiązania umowy ubezpieczenia w przypadkach określonych w ust. 3. i 5.
  - z upływem okresu ubezpieczenia.
- W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w ciągu 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.

Składka

§ 8

- Ubezpieczający opłaca składkę jednocześnie z chwilą zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej.

- Podstawą obliczenia składki jest suma ubezpieczenia ustalona w umowie ubezpieczenia; na wysokość składki mają wpływ także: dziedzina budownictwa, w której wykonuje się czynności zawodowe, zakres ochrony ubezpieczeniowej, okres udzielanej ochrony, wysokość obrotów, wysokość franszyzy redukcyjnej.
- W zakresie zniżek lub podwyższeń składki wliczonej w ww. sposób wpływ ma przebieg szkody ubezpieczenia, natomiast w zakresie zniżek dodatkowo wpływ na wysokość składki ma: posiadanie listy referencyjnej, posiadanie ubezpieczeń majątkowych w WARCIE.
- Wysokość składki określona jest w umowie ubezpieczenia.
- Składka jest płatna jednorazowo lub w ratach.
- W przypadku odstąpienia od umowy, wypowiedzenia umowy ubezpieczenia lub rozwiązania umowy przed upływem okresu ubezpieczenia Ubezpieczającemu przysługuje proporcjonalny zwrot opłaconej składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

Obowiązki Ubezpieczającego w razie powstania szkody

§ 9

W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu siedmiu dni, zawiadomić WARTĘ o każdej zmianie informacji podanych we wniosku oraz o każdym istotnym zwiększeniu prawdopodobieństwa powstania szkody.

§ 10

- W razie zajścia zdarzenia, które może spowodować odpowiedzialność cywilną, Ubezpieczający zobowiązany jest do:
  - podjęcia wszelkich działań mających na celu zapobieżenie powstaniu szkody lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - zabezpieczenia dowodów potwierdzających przyczyny i rozmiar szkody, zaś w przypadku gdy sprawcą szkody może być osoba trzecia, ustalenia jej tożsamości,
  - niewzłocznego, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od chwili powzięcia informacji o szkodzie, powiadomienia WARTY,
  - bezwzględnego stosowania się do wskazań WARTY,
  - niewzłocznego, nie później jednak niż w ciągu 7 dni, powiadomienia WARTY o zgłoszeniu do niego roszczenia odszkodowawczego i przekazania wszystkich niezbędnych dokumentów dotyczących okoliczności zdarzenia oraz własnego oświadczenia odnośnie swojej odpowiedzialności cywilnej za szkodę,
  - wyjaśnienia i dostarczenia na żądanie WARTY dowodów potrzebnych do ustalenia okoliczności zdarzenia oraz umożliwienia przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.
- Bez uprzedniej pisemnej zgody WARTY Ubezpieczający nie jest uprawniony do zaspokojenia lub uznania roszczeń poszkodowanego.
- Jeżeli przeciwko Ubezpieczającemu lub osobom za które ponosi on odpowiedzialność wszczęte zostało postępowanie sądowe, administracyjne lub dyscyplinarne w zakresie odpowiedzialności w związku z prowadzoną działalnością w budownictwie Ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić o tym fakcie WARTĘ.
- Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić WARTĘ o utracie lub zawieszeniu uprawnień zawodowych.
- Na żądanie WARTY Ubezpieczający zobowiązany jest udzielić pełnomocnictwa procesowego wskazanemu przez WARTĘ pełnomocnikowi.
- Ubezpieczony obowiązany jest przesłać do WARTY orzeczenie sądu w sprawie cywilnej lub karnej związanej z wyrządzoną przez Ubezpieczającego szkodą, z której wynika odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego w takim terminie aby umożliwić WARCIE zajęcie stanowiska odnośnie wniesienia środka odwoławczego.
- Zawiadomienia i oświadczenia związane z umową ubezpieczenia Strony umowy ubezpieczenia przekazują na piśmie za potwierdzeniem odbioru lub przesyłają listem poleconym.

§ 11

- W przypadku nie wywiązania się przez Ubezpieczającego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa z obowiązku określonego w § 10 ust. 1. pkt 1), WARTA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
- W przypadku nie wywiązania się przez Ubezpieczającego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa z obowiązku określonego w § 10 ust. 1. pkt. 3), WARTA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie jeżeli miało to wpływ na zwiększenie szkody lub uniemożliwiło Warcie ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Powyższe postanowienie nie dotyczy uprawnionego do odszkodowania (poszkodowanego).
- W przypadku nie dopełnienia przez Ubezpieczającego pozostałych obowiązków określonych w § 10 jeśli niedopełnienie takie miało wpływ na powstanie szkody, rozmiar szkody, ustalenie zakresu odpowiedzialności lub wysokości odszkodowania, Warta jest uprawniona do odmowy wypłaty odszkodowania lub do odpowiedniego zmniejszenia odszkodowania. Powyższe postanowienie nie dotyczy uprawnionego do odszkodowania (poszkodowanego).

§ 12

Jeżeli Ubezpieczający zmienił miejsce zamieszkania lub siedzibę i nie zawiadomił o tym WARTĘ, skierowane do ostatniego znanego miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego pismo WARTY wywiera skutki prawne od chwili, w której byłoby doręczone, gdyby Ubezpieczający nie zmienił miejsca zamieszkania lub siedziby. Postanowienie powyższe stosuje się odpowiednio w wypadku zmiany siedziby przez WARTĘ bez poinformowania o tym Ubezpieczającego.

Ustalenie i wypłata odszkodowania

§ 13

- WARTA wypłaca należne odszkodowanie na podstawie uznania, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
- Odszkodowanie wypłacane jest poszkodowanemu lub Ubezpieczającemu, jeżeli za zgodą WARTY zaspokoili on roszczenie poszkodowanego.
- Wypłata odszkodowania i zwrot kosztów o których mowa w § 5 ust. 4. następuje w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez WARTĘ zgłoszenia szkody. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności WARTY albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania WARTA powinno wypłacić w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
- WARTA obowiązana jest uzasadnić na piśmie ustalenia dotyczące wysokości przyznanego odszkodowania lub jego odmowy, wskazać okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania i poinformować Ubezpieczającego lub osobę występującą z roszczeniem o możliwości dochodzenia roszczenia na drodze sądowej.
- Poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym ubezpieczeniem na podstawie OWU może dochodzić roszczeń bezpośrednio od WARTY. WARTA jest zobowiązana powiadomić pisemnie poszkodowanego o wysokości odszkodowania lub o odmowie jego wypłaty, jednocześnie informując o tym Ubezpieczającego.
- Od wysokości należnego odszkodowania WARTA potrąca kwotę, której wysokość określono w dokumencie ubezpieczenia – franszyza redukcyjna. Franszyza redukcyjna nie dotyczy szkody wyrządzonej osobie trzeciej polegającej na spowodowaniu śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.
- Jeśli wysokość należnego odszkodowania nie przekracza wysokości ustalonej franszyzy redukcyjnej WARTA nie jest zobowiązana do wypłaty odszkodowania.
- Minimalna wysokość franszyzy redukcyjnej wynosi równowartość 250 USD w złotych polskich według średniego kursu NBP z dnia ustalenia odszkodowania.
- Jeżeli Ubezpieczający nie wyraża zgody na umotywowaną propozycję WARTY dotyczącą zawarcia ugody z poszkodowanym lub zaspokojenia jego roszczeń, WARTA nie ponosi odpowiedzialności za dodatkowe koszty wynikłe z braku zgody Ubezpieczającego.

Przebieg roszczeń na WARTĘ

§ 14

- Z dniem zapłaty przez WARTĘ odszkodowania roszczenie Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi na WARTĘ do wysokości zapłaconego odszkodowania; jeżeli WARTA pokryła tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem WARTY.

2. Nie przechodzi na WARTĘ roszczenie Ubezpieczającego do osób, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczony zobowiązany jest na żądanie WARTY udzielić pomocy w dochodzeniu roszczenia regresowego od sprawcy szkody, dostarczyć informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczenia.

Postanowienia końcowe

§ 15

1. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone w formie pisemnej postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego, oraz Ustawy z 22.05.2003 roku o działalności ubezpieczeniowej oraz inne powszechnie obowiązujące przepisy prawne.
3. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uprawnionego z umowy z ubezpieczenia, spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
4. Skargi, zażalenia w tym reklamacje mogą być składane przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia do WARTY:
  - 1) w formie pisemnej na adres: skr. pocztowa 1020, 00-950 Warszawa,
  - 2) w formie elektronicznej za pomocą formularza www.warta.pl/reklamacje,
  - 3) telefonicznie pod nr 502 308 308,
  - 4) w każdej jednostce WARTY, na piśmie doręczonym osobiście lub w formie ustnej do protokołu.

Na wniosek klienta WARTA potwierdza wpływ skargi, zażalenia, reklamacji na piśmie lub ustnie w rozmowie telefonicznej. WARTA rozpatrzy skargę, zażalenie lub reklamację w terminie 30 dni od daty wpływu i udzieli odpowiedzi w formie pisemnej przesyłką listową lub w formie elektronicznej na wniosek składającego skargę, zażalenie, reklamację. W szczególnie skomplikowanych przypadkach termin na udzielenie odpowiedzi może zostać przedłużony do 60 dni, o czym wnoszący skargę, zażalenie, reklamację zostanie uprzednio powiadomiony.

Organem właściwym do rozpatrzenia skargi, zażalenia, reklamacji jest jednostka organizacyjna wyznaczona przez Zarząd WARTY.

WARTA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

5. Do umów ubezpieczenia zawartych na podstawie niniejszych OWU stosuje się prawo polskie.

§ 16

OWU OC architektów, projektantów i inspektorów nadzoru w budownictwie w brzmieniu ustalonym w niniejszym dokumencie stosuje się do umów zawartych od dnia 1 marca 2016 roku.

Wiceprezes Zarządu

Krzysztof KUDELSKI

Prezes Zarządu

Jarosław PARKOT